

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annales Episcoporum Slesvicensium

Cypraeus, Johann Adolph

Coloniae Agrippinae, 1634

Capvt XIII. Ericvs VIII. Pivs ... Adolphvs ... Iohannes II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64615)

Henrici filius, & frater eius Iohannes illic sepulti sunt. Continuator Helmoldi in manuscripta historia.

Hartuicus quoque Reuentlovv miles, qui Comitem Adolphum in Segeberg interfecerat, pœnitentia ductus, in absolutionem peccaminum suorum, limina Beatorum Apostolorum Petri & Pauli in Romana Vrbe visitavit. Vbi pro pœnitentia iniunctum illi fuit distribuere bona sua pauperibus. Et vigore illius pœnitentiæ in prædicto Claustro Itzehoe pretiosam domum, Refectorium inferius, superius Domitorium, suis sumptibus construi ac edificari procuravit. Itidem continuator Helmoldi.

C A P V T XIII.

ERICVS VIII. PIVS, Rex Daniae 87. in agone fratri inuidit successionem Anno 1288. Rostochienses se huic subiecerunt Anno C. 1301. Ringstedij sepultus Anno 1319. Cum Coniuge Ingeburg Birgeri Regis Sueciae sorore nupta Anno 1296. Cuius filius VValdemar cum septem liberis in pueritia mortuus.

ADOLPHVS, Iohannis Primi Comitis Holsatiae filius, Comes in VVagria, ratione Vxoris, qua fuit filia Mistouoi Ducis Pomeraniae, ob spem successionis, Pomerania titulum sibi arrogavit, Obijt $\alpha\pi\alpha\iota\varsigma$ Anno 1308.

IOHANNES II. alter Iohannis I. Comitis Holsatiae filius, Adolphi frater, Comes in Vagria à proprijs filijs, ob iteratum matrimonium Bramhorstij fuit captus, & Kilonium abductus, donec tandem amicorum transactione Lubecæ intercedente, filiis Ditionem distribueret, unico Chilonij retento, à morione altero priuatus est oculo,

Reinfeldij sepultus Anno 1281. Ex priori coniuge, I. N. Comitissa de Wunstorp tres suscepit filios, inter quos Primus Iohannes Dominus in Bramstede & plone, Secundus Nicolaus, factus Dominus in Oldesloo, Tertius Adolphus Dominus in Segeberg, qui in cubili à nobili quodam Reuentlovv fuit confossus Anno 1315. Hi tres sine liberis ac hæredibus discesserunt.

Ex altera Cōiuge AGNES, Erici sexti Regis Daniae vidua (quæ obiit Anno 1300.) duo ei nati sunt filij Iohannes Largus Comes VVagriae, Lubecensibus Trauemunde vendidit, Arcem Trittovv ædificavit, Insulis Femern, Lalandia & Falstria à Rege Christophero inuestitus, Chiloniensibus priuilegia attribuit. Obijt Anno 1350. Huic Iohanni Largo Comiti VVagriae vnus filius fuit, quem ex coniuge Agnes suscepit, Adolphus nomine, qui fuit vltimus Comes in VVagria, duxit vxorem, Filiam Henrici Ducis Megaloburgensis, Alberti Regis Suueciae sororem, nomine Annam, sterilem permanentem: vnde illa progenies terræ Wayerencium: scilicet Kyl, Oldenburg, Plone, & in palude Crempe decessit sine hærede, & post Comitis Adolphi obitum, ad Comites Holsatiae vt veros Dominos redijt. Obijt Anno 1390. Reinfeldij sepultus. Alter Iohannis secundi filius ex coniuge Agnes natus, fuit Christophorus, qui in arce Kilonij ex fenestra decidit, collumq; fregit.

Tertius, Iohannis Primi Comitis Holsatiae & VVagriae filius, fuit Albrecht Præpositus Hamburgensis, qui Hamburgensibus hoc Priuilegium, ne posthac eorum lata sententia ad Comites Holsatiae per appellationem deuoluerentur, à suis agnatis impetrauit & acquisiuit. Eius soror & Iohannis Primi Comitis Holsatiae & VVagriae filia, fuit Helica, vxor Ottonis Quarti Electoris Brandenburgici.

HENRICVS I. Gerhardi Primi (qui frater fuit Iohannis I.) filius, Comes Holsatiae & Stormariae, Hamburgi teloniū instituit, auxiliariis armis cum patruuele Iohanne infelicitè

citer Dithmarsos oppugnauit Anno 1289. Sepultus in cœno-
bio Itzohensi Anno 1310. Huic liberi fuerunt 1. Gerhardus
Magnus siue Caluus Comes Holsatiæ (de quo postea) 2. Ag-
nes Erico Duci Slesuicensi Octauo nupta, mater VValdemari
Ducis Slesuicensis Noni. 3. Wilhelmus, huius fit mentio in
Chronico Hamburg. An. 1299. 4. Iohannes Comes Holsatiæ,
qui hostili manu cum fratre Anno 1322. confligens, duobus
prælijs in Dithmarsia Victor extitit verum cum ad sacra, in
quam hostes coegerat, ignem admoueret magna ab eis, ex-
tremam belli aleam tentantibus, strage affectus, vix fuga vi-
tam seruauit. Obijt Anno C. 1359. Reinfeldij sepultus.

GERHARDVS II. siue Cœcus, Alter Gerhardi Primi
filius, Stipes Comitum Scouwenburgensium, Lubecæ
obijt Anno 1312. Hamburgi sepultus, Huic filij fuerunt A-
dolphus qui obijt Anno 1312. relicto filio Waldemaro, cu-
ius filia Agnes Erico Louuenburgensi desponsata. Alter Ger-
hardi Secundi filius, fuit Gerhardus Tertius, Comes in
Stormaria, quam vna cum patre administrauit, obijt 1320.
relicto etiam post se filio Gerharo, qui & genuit Iohan-
nem vltimum Comitem in Stormaria circa Annum 1320.
que post huius obitum ad Comites Holsatiæ vt pertinens re-
dijt Anno 1330.

Bartoldus Flamen, redimit bona vendita primum

Bellorum rabie, Rege fauente Pio.

Is post hæc Cleri sortis miseratus iniquæ

Ambobus templis munera larga dedit.

A. C. 1288.

ANNO 1288. Bartoldus natione Danus, pa-
tria Hafniensis, Episcopus Slesuicensis crea-
tur. Hac tempestate Trugillus quidam Ar-
chidiaconus Slesuicensis, testamento Mo-
len-

lendingum prope Slesuicum ædificatum, vna cum bonis mobilibus & immobilibus, quæ in *Struckstorp-herda* habebat, in vsum Ecclesiæ Slesuicensis legauit, pecuniam item vel solarium, quod in fundo quodam in platea *Froke Straden* dicta, erat, eidem concessit ac donauit: idque permittente & consentiente Episcopo Bartoldo. Molendingum illud, vbi situm fuerit, certo non constat, interim tamen prope *Vallum Episcopi* vulgò dictum, molæ fundamenta, reperta & eruta fuerunt, vt verisimile sit, eo in loco molam hanc extractam fuisse. Trugillus autem in *Æde Slesuicensi* humatus est, non longe à ianua, quæ Austrum spectat. Epitaphium lapidi incisum eiusmodi est. *Hunc locum elegit sibi Trugillus huius Ecclesiæ Archidiaconus, quem fecit ad laudem Sancti Spiritus & Beate Virginis, cuius anima sit in pace.* Obijt Anno Domini 1236. Calend. April. XIII. Locus autem ille, me puero, vndique septus, & clathris ferreis circumdatus erat, ita vt ingressus nemini pateret, & *Sacellum vel Capella Archidiaconi* dicebatur. Nunc sublatis clathris ferreis, solus lapis reliquus est.

Prædicandus autem est Episcopi Bartoldi conatus, qui Dioccesin & Ecclesiam summo studio prouehere, & possessionibus locupletare, nisus fuit, vt ex illis angustijs ac difficultatibus, in quas ipsius antecessores incidissent, emergere aliquando ac respirare posset. Idque ex eo clarè ac euidenter colligitur, quod Bartoldus à quodam Ioanne, possessiones & bona emit in campo *VVithol* sita, nempe domos, fundos, sylvas, prata, agros, piscinas, pretio triginta librarum Sterlingorum, quam pecuniam Iohannes sibi repræsentatam & solutam fuisse, seque accepisse, coram Waldemaro Iutiæ Duce (nam eo adhuc superstite hæc acta sunt) testatus est. Quam venditionem

in

in gratiam Episcopi, Waldemarus Dux & Episcopus Ripensis, suo sigillo obsignarunt. Episcopi quoque Bartoldi beneficentia ex eo manifestè perspicitur, quod cum comperisset, præposituram in *Ebensufelo*, tenuissimam & inopem esse, præpositoq; eius loci vix suppeditate, vnde se sustentare, & de suis proventibus certam rationem inire posset, præposituræ itaq; huic tenui ac inopi annexuit Ecclesiam *Felstedensem*, Beato *Dionysio Martyri* dedicatam, vt Ius Patronatus illic haberet & vsurparet, cum iuribus suis & pertinentijs: idque de consensu Capituli Slesuicensis.

Anno 1294. Bonifacius Octauus diplomate publico sanxit, vt si Episcopus in Regno Daniæ capiatur, vel de Regis mandato, vel conuiuentia, vel alicuius Nobilis in Dania, vel membri amissione, aut alia iniuria atroci afficiatur, statim à diuinis & sacris cessandum esse. Idem obseruandum, si à Nobili, qui extra Regnum Daniæ Domicilium habet, eiusmodi facinus commissum sit, & Rex conuinci possit coniecturis verisimilibus, id de eius Consilio, aut Principū, nobiliumve voluntate, factum esse: vel si Rex monitus læso infra mensem iustitiam non exhibuerit, vt & tunc sacra & diuina res conquiescat. Literarum tenorem inserere libuit.

Bonifacius Episcopus, seruus seruorum Dei, Venerabilibus Fratribus, Archiepiscopo Lundensi & suffraganeis suis, salutē & Apostolicam benedictionē. His, quæ pro Ecclesiastica libertate & utilitate ac statu Ecclesiarū, ab ipsarum Prælatiſ prouide statuantur, libenter adiucimus Apostolici Numinis firmitatē, vt intemerata consistant, quæ nostro fuerint præsidio cōmunita. Cum igitur, sicut ex parte nostra fuit propositū, corā nobis quadā olim Lundensi Prouinciali Concilio pro libertate Ecclesiastica, ac utilitatibus ac statu Ecclesiarum vestrarum communi deliberatione ac prouida, eiusdem Concilij editæ sunt

sunt

sunt statuta salubria ac honesta, prout in literis inde confectis plenius continetur. Nos vestris supplicationibus inclinati, ad instar felicitis recordationis Alexandri Papa Quarti, Prædecessoris nostri, statuta ipsa, sicut prouidè facta sunt, habentes grata & rata, ea authoritate Apostolica confirmamus, & presentis scripti patrocinio communimus, Tenorem literarum ipsarum, presentibus de verbo ad verbum inseri facientes, qui talis est. Cum Ecclesia Daciana adeo graui persecutioni sit exposita Tyrannorum, quod Episcopis, qui se piè Domo Dei murum obijciunt defensionis, etiam in presentia Domini Regis, in ipsarum personas non verentur minas iniuriosas inferre, quæ satis probabiliter sunt timendæ, cum Clericus se in laicis defensione, videatur carere penitus potestatis, ac illorum superbia à metu Regio libera ac secura, in malum possit ascendere quantum velit: sanxit presentis Concilij Authoritas, vt quicumq; Episcoporum, infra terminos Regni Daniae mala captione, de mandato Domini Regis, siue eius conuiuentia vel consensu, vel alicuius Nobilis, qui manet intra fines prædicti Regni, captus fuerit, vel membrum amiserit, aut atrocem iniuriam in persona sua passus fuerit, ipso facto, dummodo probabiliter præsumi possit, hoc de voluntate Domini Regis processisse, ac dubium non sit, ipsum hoc facilliter corrigere posse, in toto Regno diuina sint officia interdicta. Si vero aliquod prædictorum alicui Episcoporum illatum fuerit per aliquem potentem, qui manet extra Regnum Daniae, & coniecturis conuinci possit, hoc aliquo modo ex Regis vel Principum, siue Nobilium Regni Daniae consilio peruenisse, eo ipso eiusdem Episcopi, dicta à celebratione ministeriorum sileat diuinorum. Et si Rex admonitus per Dominos Episcopos vel quoscunq; Clericos suæ Diocesis distulerit, vel non curauerit taliter laeso infra mensem iustitiam exhibere, Regnum ipsum ad condignam satisfactionem habeatur à Diuinis suspensum. Prohibemus etiam sub Excommunicationis pœna, ne aliquis presbyter vel Capellanus alicuius Nobilis,

duran-

durantibus predictorum interdictorum sententijs, ipsis Nobilibus presentibus, aut aliquo alio in Curijs dictorum Nobiliũ, vel alias publicè vel priuatim diuina celebrare presumat. Quod qui fecerit, sciet, se Excommunicationis sententiam incurrisse. Nulli ergo hominum liceat, hanc paginam nostræ confirmationis infirmare, vel ei ausu temerario contra ire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum penitus nouerit se incursum. Datum Romæ. Ex his colligitur, quanta ea tempestate fuerit impietas & licentia optimatum hominumque primi ordinis, vt qui impunè Dei Ministros & Sacerdotes pro libidine afflixerint, summisque iniurijs contumelijsq; affecerint, Regibus in eiusmodi sceleribus conuiuentibus; vt tandem Pontifices pro ea, quam Dei authoritate, & more Maiorum vsurpabant potestate, hisce modum prescribere, necesse habuerint, imprimis rudi & barbaro illo seculo, & in prouincijs, quæ longè distitæ, ab omni cultu & humanitate alienæ essent. Sed ad Episcopum Bartoldum redeo. Is non tantum Ecclesiam suam bonis & possessionibus emptis locupletauit sed & prædia à suis prædecessoribus, exigente rerum necessitate, alienata restituit. Itaque bona, quæ Bundo Episcopus vendiderat, vt supra annotauimus, ab Erico Regis filio redemit, nimirum in *Struesbola* & *Siblovv* mille ducentis marcis, idque de consensu Regina, Regis Matris, Fratrum, & Sororum. Qui etiam receperunt, seseque firmiter obligarunt, si quidem bona illa diminut æssent, Regem de bonis proprijs compensationem facere & illa scotare debere. Acta sunt hæc Neuburgi Anno 1298.

Anno 1305. Capitulum Slesuicense reddit rationes præpositurarum, & literis signatis ostendit & testatur, præposituras *VVida*, *Eiderostadia* & *Strandia*, multis annis

annis

annis ultra hominum memoriam, penes Canonicos Slesuicenses fuisse. Idque ab Episcopo eis concessum, qui in locis iam nominatis, nullo reclamante, suspenderit, interdixerint, excommunicarint, visiterint, & procuraciones receperint, cum septem euictionibus annuis, & quidquid præterea ad ius spectaret, exceptis causis, quæ soli Episcopo reseruarentur: sed & præposito quotannis procuracionum sumptus solutos esse. Idque, quod qui in *Vtlandia* habitarent, extra limites suæ Parochiæ, non euocarentur, vt se iudicio sisterent: Sed nec præpositorum siue Officialium quenquam sibi potestatem sumpsisse, insimulandi quenquam de delictis grauioribus aut leuioribus, nisi vocata synodo & præposito præsentem: idque quod Parochiam siue Vniuersitatem per Excutores vel potius Exploratores constitutos, eos quos notassent, in synodo accusasse, &c. Vnde constat, Ecclesiam Slesuicensem ius Præposituræ habuisse in illis regionibus, quo nunc priuati sunt. Quid, quod Episcopus Bartoldus, cum videret Præposituram Borchsufelam tenuiorem esse, quam vt Præpositus Ecclesiæ Hadersleuiensis inde se alere ac sustentare possit, annexuit ei Ecclesiam *Hoptorpiam* & *Deciman* Episcopalem in parochia *Aluer*, & *Præbendam* *Canonicatus* in Ecclesia *Beate Mariae Virginis Hadersleuij*. (quam Minorem postea nominari iussit,) ea de causa, vt Diacono, Subdiacono, ac Ministro Maioris Altaris benè prospectum sit, vnde honestè viuant, laborumque suorum præmium ac remunerationem aliquam percipiant: quæ admodum id Ecclesiæ dignitas ac honestas, & Diuini Numinis reuerentia requirit ac postulat. Insuper sanxit, vt si qui Canonice Hadersleuiensium peccet ac delinquant, censura Ecclesiastica, seruato iuris processu mulctentur, seuereq; in eos animaduertatur.

Bar